

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Эрдэнэмандал сумын ИТХ-ын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2025/23/-НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Архангай аймаг 2025 он</p>	<p>Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас: 7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn Ахлах аудитор П.Цэцэгдулам Цахим хаяг: Tsetsegdulap@audit.gov.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
Асуудлыг онцолсон хэсэг	4
Тайлант онд орон нутгийн сонгууль зохион байгуулагдаж 27 хурлын төлөөлөгч шинээр сонгогдсон байна	4
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	10
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	11
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	Error! Bookmark not defined.
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	Error! Bookmark not defined.
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	Error! Bookmark not defined.
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	Error! Bookmark not defined.
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд	Error! Bookmark not defined.
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	Error! Bookmark not defined.
3.5.3 Нэмэлт төсөв	Error! Bookmark not defined.
3.5.5 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл	Error! Bookmark not defined.
3.5.6 Тайлант хугацааны ерөнхий чиглэлийн талаар	Error! Bookmark not defined.
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	Error! Bookmark not defined.
4.1 Ерөнхий зүйл	Error! Bookmark not defined.
4.2 Материаллаг байдал.....	Error! Bookmark not defined.
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	Error! Bookmark not defined.
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	13
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	13
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	Error! Bookmark not defined.
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	14
5.1 Төлбөрийн акт.....	19
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	16

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
МУЕА	Монгол улсын ерөнхий аудитор
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

 АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг, Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139, Утас/Факс: (976) 7033 3141, Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn	ЭРДЭНЭМАНДАЛ СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА А.БУЯНЖАРГАЛ ТАНАА
<u>2025-02-19</u> № <u>19</u>	
танай _____ -ны № _____ -т	
Хязгаарлалттай дүгнэлт	

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Эрдэнэмандал сумын ИТХ-ын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Архангай аймгийн Эрдэнэмандал сумын ИТХ-ын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Сангийн Сайдын 2025 оны А/03 дугаар тушаалаар баталсан журам, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Үүнд:

- Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласны тэтгэмж 9,582.0 мянган төгрөгийг журам зөрчин олгосон.
- Ажил хавсран гүйцэтгэсний цалин хөлсийг илүү тооцож олгосон.

Дээрх зөрчил нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-т "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-т "Хэмнэлтийн горим хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална" 4.1.3-т "үр ашигтай байх", 4.1.6-д "Сахилга баттай байх", 4.1.9-д "хариуцлагатай байх", Засгийн газрын 2024 оны 83 дугаар тогтоолоор баталсан "Төрийн захиргааны албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын 3.1-т "Дараах хугацааг энэ журмын 2.1-д заасан тасралтгүй ажилласан хугацаанд хамааруулж тооцно" 3.1.1-3.1.7 дахь заалтыг зөрчсөн бөгөөд тохиолдсон байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд орон нутгийн сонгууль зохион байгуулагдаж 27 хурлын төлөөлөгч шинээр сонгогдсон байна.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага хөтөлбөрийн хүрээнд үндсэн үйл ажиллагааны зардал, ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд орон нутгийн төсвөөс 227,044.5 мянган төгрөгийн төсөв зарцуулахаар батлагдсанаас гүйцэтгэл 72.9 хувь 165,449.2 мянган төгрөг зарцуулж 61,595.3 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна. Энэ нь цалин хөлс нэмэгдэл урамшууллын зардлыг үндсэн цалин, нэмэгдэл, унаа хоолны хөнгөлөлт, урамшуулал гэсэн зардлын эдийн засгийн ангиллаар төлөвлөөгүйтэй холбоотой байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 5 үндсэн зорилтын хүрээнд 51 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний 41 арга хэмжээг 95.8 хувийн хэрэгжилттэй, 5 арга хэмжээ 98.6 хувийн хэрэгжилттэй, 5 арга хэмжээ 93.3 хувийн хэрэгжилттэй үнэлэгдэж нийт арга хэмжээний хэрэгжилт дунджаар 95.9 хувьтай байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Балансын зүйл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
I	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,018,200.00	2,927,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	1,018,200.00	2,927,000.00
354	Хангамжийн материал	1,018,200.00	2,927,000.00
3542	Аж ахуйн материал	1,018,200.00	2,927,000.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА		
II	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,615,908.21	18,034,424.58
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,615,908.21	18,034,424.58
392	Биет хөрөнгө	5,615,908.21	18,034,424.58
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	5,000,000.00	35,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-4,999,999.92	-21,000,000.24
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	8,142,500.00	8,842,400.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,644,600.14	-5,103,100.18
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	2,674,900.00	2,674,900.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,556,891.73	-2,379,775.00
III	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,634,108.21	20,961,424.58
V	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,634,108.21	20,961,424.58
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,634,108.21	20,961,424.58
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,292,500.00	1,292,500.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	5,341,608.21	19,668,924.58
5121	Өмнөх үеийн үр дүн	5,341,608.21	5,341,608.21
5122	Тайлант үеийн үр дүн		14,327,316.37
VI	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,634,108.21	20,961,424.58

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	125,111,400.00	241,044,499.76
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО		13,999,999.76
120	Нийтлэг татварын бус орлого		13,999,999.76
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого		
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө		13,999,999.76
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	125,111,400.00	227,044,500.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс		
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих		
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	125,111,400.00	227,044,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	125,111,400.00	227,044,500.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих		
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	127,607,622.27	226,717,183.39
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	127,607,622.27	226,717,183.39
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	102,308,406.21	153,533,883.39
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	65,105,426.52	87,985,916.00
210101	Үндсэн цалин	45,597,652.14	59,624,826.00
210102	Нэмэгдэл	13,959,374.38	28,361,090.00
210104	Урамшуулал	5,548,400.00	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	7,620,857.42	10,130,030.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	5,533,962.31	7,478,802.87
210202	Тэтгэмжийн даатгал	651,054.27	840,189.56
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	520,843.41	420,094.79
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	76,188.05	262,311.65
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	838,809.38	1,128,631.13
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,906,400.00	5,612,200.00
210401	Бичиг хэрэг	719,900.00	1,108,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,400,000.00	3,600,000.00
210404	Ном, хэвлэл	300,000.00	266,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	179,000.00	144,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	307,500.00	494,000.00
2105	Нормативт зардал		
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		
2107	Томилолт, зочны зардал	2,400,000.00	4,066,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,400,000.00	4,066,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	17,369,580.00	24,872,854.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	16,869,580.00	24,422,854.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	500,000.00	450,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,906,142.27	20,866,883.39
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20	3,498,200.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		15,087,300.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	5,906,122.27	2,281,383.39
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	25,299,216.06	73,183,300.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,100,000.00	11,588,000.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж		9,582,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,100,000.00	2,006,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	24,199,216.06	61,595,300.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,199,216.06	61,595,300.00

ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ			
Дотоод эх үүсвэрээр			
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-2,496,222.27	14,327,316.37
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН		
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)		
V	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-2,496,222.27	14,327,316.37

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	125,111,400.00	227,044,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	125,111,400.00	227,044,500.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	125,111,400.00	227,044,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	125,111,400.00	227,044,500.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	121,831,500.00	226,344,600.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	121,831,500.00	226,344,600.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	96,532,283.94	153,167,300.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	65,105,426.52	87,985,916.00
210101	Үндсэн цалин	45,597,652.14	59,624,826.00
210102	Нэмэгдэл	13,959,374.38	28,361,090.00
210104	Урамшуулал	5,548,400.00	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	7,620,857.42	10,130,030.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	5,533,962.31	7,478,802.87
210202	Тэтгэмжийн даатгал	651,054.27	840,189.56
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	520,843.21	420,094.79
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	76,188.05	262,311.65
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	838,809.58	1,128,631.13
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,906,000.00	5,618,200.00
210401	Бичиг хэрэг	720,100.00	1,108,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,400,000.00	3,600,000.00
210404	Ном, хэвлэл	300,000.00	266,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	180,000.00	144,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	305,900.00	500,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,400,000.00	4,066,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,400,000.00	4,066,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	17,500,000.00	24,868,954.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	17,000,000.00	24,418,954.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	500,000.00	450,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		20,498,200.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		3,498,200.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		17,000,000.00

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	25,299,216.06	73,177,300.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,100,000.00	11,582,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		9,582,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,100,000.00	2,000,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	24,199,216.06	61,595,300.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,199,216.06	61,595,300.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	3,279,900.00	699,900.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	3,279,900.00	699,900.00
	Дотоод эх үүсвэрээр	3,279,900.00	699,900.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	3,279,900.00	699,900.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-3,279,900.00	-699,900.00
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	0.0
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	0.0

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Д/Д	Үзүүлэлт	Засгийн газрын сан	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	ЗГ-н хувь оролцооны дүн
10	20... оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,292,500.00		5,341,608.21	6,634,108.21
17	Тайлант үеийн үр дүн			14,327,316.37	14,327,316.37
19	20... оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,292,500.00		19,668,924.58	20,961,424.58

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	227,044,500.00	165,449,200.00	61,595,300.00	72.87
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	227,044,500.00	165,449,200.00	61,595,300.00	72.87
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	215,462,500.00	153,867,200.00	61,595,300.00	71.41
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	139,221,600.00	87,985,916.00	51,235,684.00	63.2
210101	Үндсэн цалин	139,221,600.00	59,624,826.00	79,596,774.00	42.83
210102	Нэмэгдэл		28,361,090.00	-28,361,090.00	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	17,402,700.00	10,130,030.00	7,272,670.00	58.21
210201	Тэтгэврийн даатгал	11,833,800.00	7,478,802.87	4,354,997.13	63.2
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,392,300.00	840,189.56	552,110.44	60.35
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,113,800.00	420,094.79	693,705.21	37.72
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	278,400.00	262,311.65	16,088.35	94.22
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,784,400.00	1,128,631.13	1,655,768.87	40.53
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,888,200.00	5,618,200.00	270,000.00	95.41
210401	Бичиг хэрэг	1,108,200.00	1,108,200.00		100
210402	Тээвэр, шатахуун	3,600,000.00	3,600,000.00		100
210404	Ном, хэвлэл	500,000.00	266,000.00	234,000.00	53.2
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	180,000.00	144,000.00	36,000.00	80
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	500,000.00	500,000.00		100
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,000,000.00		2,000,000.00	
210604	Урсгал засвар	2,000,000.00		2,000,000.00	
2107	Томилолт, зочны зардал	4,500,000.00	4,066,000.00	434,000.00	90.36
210702	Дотоод албан томилолт	4,500,000.00	4,066,000.00	434,000.00	90.36
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	25,950,000.00	25,568,854.00	381,146.00	98.53
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	25,250,000.00	25,118,854.00	131,146.00	99.48
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	100,000.00		100,000.00	
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	100,000.00		100,000.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	500,000.00	450,000.00	50,000.00	90
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,500,000.00	20,498,200.00	1,800.00	99.99
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,500,000.00	3,498,200.00	1,800.00	99.95
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	17,000,000.00	17,000,000.00		100
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	11,582,000.00	11,582,000.00		100
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	11,582,000.00	11,582,000.00		100
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	9,582,000.00	9,582,000.00		100

Архангай аймгийн Эрдэнэмандал сумын ИТХ-ын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,000,000.00	2,000,000.00		100
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлэн захирагчдад олгох				
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг				
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ				
	Дотоод эх үүсвэрээр ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР				
1		227,044,500.00	165,449,200.00	61,595,300.00	72.87
131	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ				
132	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	227,044,500.00	165,449,200.00	61,595,300.00	72.87
132001	Орон нутгийн төсвөөс	227,044,500.00	165,449,200.00	61,595,300.00	72.87
2	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО		1		100
3	Төсвийн байгууллага		1		100
5	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО		3		100
6	Удирдах ажилтан		2		100
7	Гүйцэтгэх ажилтан		1		100

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Эрдэнэмандал сумын ИТХ нь тайлант хугацаанд шилэн дансанд оруулбал зохих 171 мэдээллээс 168 мэдээллийг хугацаанд нь, 3 мэдээлэлийг хугацаа хоцороож, төсөв, өмч хөрөнгө зарцуулсан 20,527.9 мянган төгрөгийн 11 шийдвэийг мэдээлээгүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4-р зүйлийн 4.1.3-т "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх", 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д "... төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр"-ийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлээ.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Иргэдийн хурлын төлөөлөгч нарын үйл ажиллагааны зардлыг МУЗГ-ын 2021 оны 402 дугаар тогтоолоор баталсан "Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа, тэдгээрийг чадавхжуулах арга хэмжээний зардлын нийтлэг жишиг, зарцуулах, тайлагнах журам"-ын дагуу зарцуулж тайлагнасан эсэх, шилэн дансны мэдээлэл байршуулалтыг шалгахаар төлөвлөлөө.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар **3,999.9** мянган төгрөгийн алдааг залрууллаа.

Залруулсан алдаа:

- ЗДТГ-аас шилжиж ирсэн 13,999.9 мянган төгрөгийн үлдэг өртөгтэй авто тээврийн хэрэгслийг тайлан балансад 3,999.9 мянган төгрөгөөр дутуу бүртгэсэнтэй холбоотой байна. Энэ нь НББ-ын тухай хуулийн 5.1.4, 14.4.2 дахь заалтууд, санхүүгийн тайлангийн иж бүрэн байх, тохиолдсон байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Залруулаагүй **9,930.5** мянган төгрөгийн зөрчил илэрч 2 төлбөрийн акт тогтоохоор шийдвэрлэлээ.

Аудитаар залруулагдаагүй 2 зөрчилтэй асуудал нь материаллаг бөгөөд тогтоосон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 2,554.3 мянган төгрөгөөс их байгаа тул “Хязгаарлалттай” дүгнэлт өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

5.1.1 Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын нарийн бичгийн даргад ажлын албаны мэргэжилтний ажлыг хавсран гүйцэтгүүлсний нэмэгдлийг нарийн бичгийн даргын үндсэн цалингаас 40 хувиар тооцож 348.5 мянган төгрөгийг нэмэгдлийг илүү олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-т "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-т "Хэмнэлтийн горим хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална" 4.1.3-т "үр ашигтай байх", 4.1.6-д "Сахилга баттай байх", Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэхэд цалин, урамшуулал" олгох журмын 2.2-т Энэ журмын 2-.1-д заасан түр орлон гүйцэтгэх хугацаа нь 6 сараас дээш үргэлжлэх бол түр орлон гүйцэтгэж байгаа албан тушаалын цалингийн 40 хүртэл хувийг түр орлон гүйцэтгэсэн төрийн жинхэнэ албан хаагчид олгоно" гэсэн заалтыг зөрчиж байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсөвт буцаан төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоолоо.

5.1.2 Тус сумын ИТХ-ын нарийн бичгийн даргаар ажиллаж байгаад 2023 оны 09 дүгээр сард өөрийн хүсэлтээр төрийн албанаас чөлөөлөгдсөн НДШ нь нэг жил тасарсан, тэтгэмж олгох хугацаанд ажил эрхлээгүй байсан иргэнд хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласны тэтгэмж 9,582.0 мянган төгрөгийг олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-т "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-т "үр ашигтай байх", 4.1.6-д "сахилга баттай байх, 4.1.9-д "хариуцлагатай байх", Засгийн газрын 2024 оны 83 дугаар тогтоолоор баталсан "Төрийн захиргааны албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын 3.1-т "Дараах хугацааг энэ журмын 2.1-д заасан тасралтгүй ажилласан хугацаанд хамааруулж тооцно" 3.1.1-д "Эрүүл мэндийн шалтгааны улмаас 3 хүртэл сараар эмчлүүлсэн хугацаа", 3.1.2-т "Байгууллагын захиалгаар төрийн зардлаар 6 хүртэлх сарын хугацаагаар мэргэжил, мэргэшлээ дээшлүүлэх, дахин мэргэших, шинээр мэргэжил эзэмшихээр суралцсан хугацаа", 3.1.3-т "жирэмсний болон амаржсаны амралттай байх хугацаа", 3.1.4-т "ажлаас үндэслэлгүйгээр халагдсаныг шүүхээр эгүүлэн тогтоосон бол уг шалтгаанаар ажилгүй байсан хугацаа", 3.1.5-д "гамшиг, аюул, аюулт үзэгдэл, ослын голомтын бүсэд дайчлагдан ажилласан хугацаа", 3.1.6-д "сум болон нийслэлийн Багахангай, Багануур, Налайх дүүрэгт төрийн захиргааны албан хаагчийг өөр албан тушаалд шилжүүлэн, сэлгэн ажиллуулсан хугацаа", 3.1.7-д "баривчлагдсан буюу цагдан хоригдсон этгээд гэмт хэрэг үйлдсэн нь нотлогдоогүйгээс суллагдсан, шүүхээс цагаатгах тогтоол гаргасан, гэмт хэргийн шинжгүйн улмаас эрүүгийн хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон хугацаа, 5.4-д "Төрийн захиргааны албан хаагчийн ажиллаж байсан байгууллагын дарга, хүний нөөц болон санхүү хариуцсан

ажилтнууд энэ журмын дагуу тухайн төрийн жинхэнэ албан хаагчийн үндсэн цалингийн дундаж, төрийн жинхэнэ алба тасралтгүй хаасан хугацааг үнэн зөв тодорхойлох үүрэг хүлээнэ" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсөвт буцаан төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоолоо.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
ЗДТГ-аас шилжиж ирсэн 13,999.9 мянган төгрөгийн үлдэг өртөгтэй авто тээврийн хэрэгслийг тайлан балансад 3,999.9 мянган төгрөгөөр дутуу бүртгэсэн	1	3,999.9			1	3,999.9	1	3,999.9				
Дүн	1	3,999.9			1	3,999.9	1	3,999.9				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Цалин, урамшуулал илүү олгосон	1	348.5	1	348.5								
НДШ нь нэг жил тасарсан, тэтгэмж олгох хугацаанд ажил эрхлээгүй байсан албан хаагчид хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласны тэтгэмж олгосон	1	9,582.0	1	9,582.0								
Дүн	2	9930.5	2	9930.5								